

Pääluku 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Toiminta-ajatus

Suomen turvallisuus, hyvinvointi ja menestyksen edellytykset perustuvat laaja-alaiseen yhteistyöhön muiden valtioiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Suomen ulkopolitiikan tavoitteena on kansainvälisen vakauden, turvallisuuden, rauhan, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen vahvistaminen sekä oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien edistäminen.

Ulkoasiainministeriön toiminnan keskiössä ovat ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä ulkopolitiittisesti merkittävät asiat. Toiminta perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, vahvaan vaikuttamiseen Euroopan unionissa sekä tehokkaaseen monenkeskiseen yhteistyöhön osana kansainvälistä yhteisöä. Ministeriö edistää Suomen kaupallistaloudellisia etuja ja vastaa kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä vaikuttaa globalisaation hallintaan, kehittää kansainvälistä ja EU-oikeutta ja ihmisoikeuksia sekä huolehtii julkisuusdiplomatiasta. Ministeriön edustustoverkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Edustustoverkon merkitys ja kattavuus korostuu kansainvälisessä vaikuttamisessa.

Ulkoasiainministeriön arvot ovat yhteistyö, luovuus ja tuloksellisuus. Hallitusohjelman linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Toimintaympäristö

Suomen ja suomalaisten hyvinvointiin ja turvallisuuteen vaikuttavat merkittävästi globaali toimintaympäristö ja siinä tapahtuvat muutokset. Syventyneen maailmanlaajuisen keskinäisriippuvaisuuden myötä Suomelle avautuu uusia vaikutusmahdollisuuksia, toisaalta myös kielteiset ilmiöt leviävät. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa uudet turvallisuushaasteet korostavat tarvetta laajan turvallisuuden näkökulmalle, eri politiikkalohkojen johdonmukaisuudelle sekä kestävän kehityksen periaatteiden huomioon ottamiselle.

Globalisaation parempaan hallintaan liittyvät kysymykset ovat Suomen kansainvälisen yhteistyön keskeinen kohde. Hallitus toimii globalisaation hyötyjen oikeudenmukaisen jakautumisen ja siihen liittyvien epäkohtien ja epävarmuuden vähentämiseksi. Suomi toimii kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden vakauden, läpinäkyvyyden ja vastuullisuuden lisäämiseksi. EU:n toimien ohella keinoina ovat rahoitussektoriin kohdistuvat kansainväliset verot, rahoitusmarkkinavalvonnan tiukentaminen, vakavaraisuusmääräysten kiristäminen ja läpinäkymättömien riskikasautumien ennaltaehkäisy. Hallitus toimii kansainvälisen verotuksen kehittämiseksi ja epäkohtien, kuten veroparatiisit, ehkäisemiseksi. Suomi toimii johdonmukaisesti kansainvälisissä järjestöissä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävän kehityksen toteuttamiseksi. Suomi toteuttaa arvopohjaista ulkopolitiikkaansa pyrkimällä tukemaan mahdollisimman laajaa vuoropuhelua yli poliittisten, kulttuuristen ja uskonnollisten rajojen.

YK:n ja muiden monenkeskisten instituutioiden merkitys vahvistuu, mutta toisaalta erilaisen poliittisesti ja taloudellisesti merkittävien maiden keskinäinen yhteistyö lisääntyy, esimerkiksi G-20, ja asettaa paineita monenkeskiselle järjestelmälle. Euroopan unioni on Suomen ulkosuhteiden tärkein viitekehys. Unionin ulkoinen toimintakyky vahvistuu Lissabonin sopimuksen toimeenpanon myötä. Euroopan unionin lähialueiden ja erityisesti arktisten alueiden sekä EU:n strategisen kumppanin Venäjän painoarvo kasvaa entisestään. Keskeistä on EU-Venäjä –yhteistyöhön panostaminen ja Venäjän uuden johdon sitouttaminen edellisten vuosien yhteistyöagendaan. Yhdysvalloilla on jatkossakin vahva asema kansainvälisessä politiikassa ja transatlanttisen yhteistyön syventäminen kahdenvälisesti ja Euroopan unionin kautta on keskeisessä asemassa. Nousevilla talouksilla, erityisesti ns. BRICS-mailla, on keskeinen vaikutus kansainvälisen politiikan kysymyksiin. Monitasoisen turvallisuuspoliittisen haasteen asettaa epävakauden vyöhyke, joka ulottuu Afrikasta Lähi-idän kautta Aasiaan. Hauraat valtiot, ääri liikkeiden toiminta ja Lähi-idän konfliktin kärjistymisen muodostavat merkittävän, myös Suomen turvallisuuteen vaikuttavan riskin. Arabikevät on muuttanut toimintaympäristön vielä aiempaa vaikeammin ennustettavaksi ja kiivaammin muuttuvaksi.

Kehittyvien markkinoiden suhteellinen painoarvo jatkaa kasvuaan maailmantaloudessa ja tuotannon ja kulutuksen painopiste siirtyy edelleen kohti Aasiaa. Kilpailun kiristyessä talouteen liittyvän ulkopoliittikan merkitys kasvaa. Suomen tavoitteiden edistäminen ja etujen puolustaminen edellyttää aktiivista otetta talous- ja kauppapolitiikassa, tehokasta vienninedistämistä sekä vahvaa maakuvaa.

Hallinnonalan strategiset tavoitteet

Ministeriön toiminnalle on asetettu keskeiset strategiset vaikuttavuustavoitteet ministeriön toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi ja voimavarojen kohdentamiseksi.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Ulkoasiainministeriö huolehtii siitä, että Suomi kykenee mahdollisimman tehokkaasti vaikuttamaan kansainvälisissä suhteissa tehtäviin ratkaisuihin, jotka heijastuvat Suomen ja suomalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin, sekä toimii sen hyväksi, että kansainvälinen yhteisö kykenee ehkäisemään konflikteja ja hallitsemaan kriisejä. Ulkoasiainministeriö tukee kansainvälisen turvallisuuden ja vakauden, demokratian, hyvän hallinnon, ihmisoikeuksien, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen ja kestäväen kehityksen toteutumista. Tavoitteena on:

- EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen tavoitteena ulkosuhteissaan vaikuttavampi, tehokkaampi, johdonmukaisempi ja yhtenäisempi EU. Tuki EU:n ulkosuhdehallinnon kehittämiseksi.
- Tuki YK-järjestelmän toimintakyvyn vahvistamiselle sekä YK:n kokonaisvaltaisen reformityön edistäminen. Aloitteellisuus globaalihallintaan liittyvissä kysymyksissä. Suomen mahdollisen YK-turvallisuusneuvostojäsenyyden (2013 – 2014) tuloksellinen hoitaminen. Turvallisuusneuvostojäsenyyden antamien vaikutusmahdollisuuksien hyödyntäminen Suomen ulkopoliittikan prioriteettien edistämisessä.

- Suhteiden vahvistaminen keskeisiin toimijoihin kahdenvälisesti sekä EU:ta ja monenvälisiä yhteistyötä hyödyntäen. Painopisteinä ovat erityisesti transatlanttisten suhteiden vahvistaminen ml. Suomen Yhdysvallat ja Kanada -toimintaohjelmien toimeenpano, päivitetyn hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano, pohjoisen ulottuvuuden tukeminen, arktisen strategian uudistaminen, Itämeren alueen yhteistyö sekä pohjoismainen ja NB8-yhteistyö sekä ns. BRICS-maat, joiden osalta valmistellaan Intian ja Latinalaisen Amerikan toimintaohjelmat.
- Euroopan unionin laajentumisen edistäminen yhteisesti sovittujen jäsenyyskriteerien pohjalta. Euroopan naapuruuspolitiikan ja itäisen kumppanuuden vahvistaminen.
- EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittäminen. Kumppanuusyhteistyö Naton kanssa sekä EU:n ja Naton välisen yhteistyön kehittäminen. Pohjoismaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön vahvistaminen.
- Aktiivinen osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintaan YK:n, EU:n ja Etyjin puitteissa sekä yhteistyössä Naton kanssa. Kokonaisvaltaisen lähestymistavan edistäminen kriisinhallinnassa ja naisten aseman vahvistaminen kriisinhallintaan liittyvässä toiminnassa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 mukaisesti. Alueellisina painopisteinä ovat erityisesti Afganistan, Lähi-itä, Afrikan sarvi ja Balkan.
- Toimiminen Suomen etua valvovana valtionasiamiehenä EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä. sekä yleisten ihmisoikeusperiaatteiden mukaisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.
- Kansainväliseen rauhanvälitykseen osallistuminen ja Suomen rauhanvälitysprofiilin vahvistaminen rauhanvälityksen toimintaohjelman pohjalta.
- Aktiivinen toiminta ydinaseriisuntaa ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä sekä tavanomaisten aseiden kauppaa ja valvontaa koskevien kansainvälisten prosessien edistämiseksi ja niiden toimeenpanon tukemiseksi.

Kauppapolitiikka ja kaupallistaloudelliset suhteet

Ulkoasiainministeriö vahvistaa kansainvälistä talous- ja kauppajärjestelmää ja kehittää avointa, sääntöihin perustuvaa maailmantaloutta Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn edistämiseksi. Ministeriö parantaa suomalaisten yritysten markkinoillepääsyn ja toiminnan edellytyksiä sekä edistää Suomeen suuntautuvia investointeja. Tavoitteena on:

- Avoimen kauppapolitiikan periaatteiden edistäminen EU:ssa sekä G8- ja G-20 -ryhmittymien kauppapoliittisessa toiminnassa. Kauppa-, sisämarkkina-, teollisuus- ja innovaatiopolitiikan johdonmukainen kehittäminen EU2020-strategian toimeenpanon yhteydessä.
- WTO:n monenvälisten kauppaneuvotteluiden ja mahdollisten osaratkaisujen edistäminen WTO-yhteistyössä sekä EU:n kahdenvälisten vapaakauppaneuvottelujen edistäminen Suomen tavoitteiden mukaisesti. WTO:n toiminnan kehittäminen. Venäjän integroitumi-

sen kansainväliseen kauppajärjestelmään syventäminen. Suomalaisyritysten kaupankäynti- ja toimintaedellytyksien parantaminen Venäjällä. Suomen ja Venäjän välisen innovaatioyhteistyön parantaminen.

- Suomen taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman toimeenpano. Suomen kaupallista-loudellisten intressien edistäminen painopistealueina erityisesti ns. BRICS-maat ja muut keskeiset nousevat taloudet, jotka tarjoavat Suomen vientipainotteiselle taloudelle kasvavia mahdollisuuksia. Työssä korostuvat arvovaltapalvelut, vienninedistämistoimet, Clean-tech-sektori, raaka-aineiden ja komponenttien saatavuutta koskevat kysymykset, kaupanestetyö, kansainvälisen energia-, ilmasto- ja ympäristötyön kauppapoliittiset ulottuvuudet, investointien edistäminen sekä ennakointityö.
- Ulkoasiainhallinnon ja muiden keskeisten viennin- ja kansainvälistymisen edistämistoimijoiden yhteistyön tehostaminen Team Finland -konseptin pohjalta, ml. Finnnode-yhteistyö.

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

Kehityspolitiikka on keskeinen osa johdonmukaista ja laaja-alaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Ulkoasiainministeriö tukee köyhyyden vähentämistä ja YK:n vuosituhattavoitteiden saavuttamista kumppanimaiden tarpeita ja omistajuutta korostaen. Ministeriö huolehtii kehityspolitiikan johdonmukaisuudesta, avun laadusta ja tuloksellisuudesta. Tavoitteena on:

- Kehitysyhteistyön tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantaminen hallituksen kehityspoliittisen toimenpideohjelman linjausten ja painopisteiden mukaisesti, pyrkien vähentämään köyhyyttä ja eriarvoisuutta, edistämään oikeusvaltion, demokratian, ihmisoikeuksien ja naisten aseman vahvistamista sekä kestävästä kehitystä.
- Määrärahoissa pyritään kohti 0,7 % BKTL-tasoa; vuonna 2013 taso on arviolta 0,54 prosenttia, minkä lisäksi pyritään ohjaamaan päästöoikeuksien huutokauppatuloista saatavia varoja kehitysyhteistyöhön. Myös muiden innovatiivisten kehitysrahoituslähteiden käyttöönottomahdollisuuksien selvittämistä rahoituspohjan kasvattamiseksi selvitetään. Monenkeskiseen yhteistyöhön ja kansalaisjärjestöille suunnattavien kehitysyhteistyövarojen suhteellista osuutta kasvattaminen. Kehitysavun pirstaleisuuden vähentäminen ja muiden avunantajamaiden, EU:n ja järjestöjen kanssa tehtävän koordinaation lisääminen.
- Suomen toiminnan painopiste on Afrikan ja Aasian vähiten kehittyneissä maissa.
- Suomen kehityspoliittisen roolin vahvistaminen Suomen kehitysyhteistyön kahdenvälisillä, alueellisilla ja temaattisilla painopistealueilla korostaen ihmisoikeusperustaisuutta ja läpileikkaavia tavoitteita. EU:n kehityspolitiikan johdonmukaisuuden ja vaikuttavuuden lisääminen. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen EU-yhteyksissä.
- Ilmastopolitiikan ja kehityspolitiikan koordinoiminen ja leikkauspintojen vahvistaminen, ml. pitkän aikavälin ilmatorahoituksen ja kehitysrahoituksen suhteen täsmentäminen. Kansainväliseen ilmatorahoitukseen osallistuminen annettujen sitoumusten mukaisesti.

- Monialainen kanssakäyminen kansalaisyhteiskunnan kanssa, ml. kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen toimeenpano.

Kansalaispalvelut

Ulkoasiainministeriö vastaa Suomen viranomaispalveluista ja maahantulolupa-asioista maailmalla. Ulkoasiainministeriö auttaa nopeasti, tehokkaasti ja asiantuntevasti hätään joutuneita suomalaisia. Kansalaispalveluita koskevia lisääntyviä odotuksia ohjataan aktiivisen ja teknisesti ajantasaisen viestinnän ja informaatiotarjonnan kautta. Tavoitteena on:

- Palvelutason mahdollisimman hyvä ylläpitäminen asiakaspalvelu- ja muiden käsittelyprosessien kehittämisen kautta, keinoina mm. sähköisten palveluiden käyttö ja ulkoistaminen.
- Ongelmien ehkäisy ennakoinnin ja etukäteisinformoinnin sekä kansalaisten oman vastuun korostamisen kautta.
- Suomen viranomaisten yhteistyön sekä pohjoismaisen ja EU-yhteistyön tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa sekä kriisi-asioissa.

Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät

Ulkoasiainministeriö tuottaa EU:ta koskevaa raportointia koko valtionhallinnolle. Ministeriö vastaa myös julkisuusdiplomatian toimeenpanosta maailmalla. Hallitusohjelman mukaisesti maakuvatyötä jatketaan. Tavoitteena on:

- Pohjoismaisen yhteistyön, Itämeripolitiikan ja arktisten asioiden koordinaatio valtionhallinnossa.
- EU-vaikuttamisen tehostaminen ja tuloksellisuuden parantaminen edustustoverkkoa hyödyntämällä.
- Kansainvälisten suhteiden tukeminen laadukkaalla ja toimivalla vierailuvaihdolla.
- Suomen maakuvan vahvistaminen ja taloudellisten etujen kokonaisvaltainen edistäminen ministeriön vetämän Suomi-talo/Team Finland -konseptin avulla. Julkisuusdiplomatiaa edistetään maakohteisilla yhteistoimintaohjelmilla, joissa ovat edustettuina mahdollisimman laajasti kaikki Suomi-talo/Team Finland -tiimien toimijat.
- Julkisuusdiplomatian temaattisina painopisteinä ovat hallinnonalan strategiset tavoitteet sekä Suomen keskeiset kansainväliset vahvuudet, kuten koulutus, hyvinvointiyhteiskunta ja ympäristöosaaminen.

Ulkoasiainhallinnon kehittäminen

Tehokas ja toimiva ulkoasiainhallinto edustustoverkkoineen on Suomelle tärkeä väline. Myös kansalaisten ja yritysten odotukset ulkoasiainhallinnon palveluita kohtaan ovat lisääntyneet. Hallinnonalan vähenevät resurssit on keskitettävä Suomen kannalta tärkeimpiin vai-

kuttamistavoitteisiin sekä hyödynnettävä edustustoverkkoa mahdollisimman tehokkaasti. Toimintaa rajataan strategisten prioriteettien mukaisesti, keskittämällä ja keventämällä hallinnon sisäisiä prosesseja sekä hyödyntämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä Helsingissä että ulkomailla. Ulkomaanverkoston vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta tehostetaan toiminnan entistä tarkemmalla kohdentamisella sekä edistämällä Suomen kansainvälisiä toimintoja hallitusohjelman linjausten mukaisesti.

Suomen ulkoisen edustautumisen rakennetta ja toimintatapoja uudistetaan edelleen. Kehittämistyössä otetaan huomioon tiiviin pohjoismaisen yhteistyön antamien mahdollisuuksien lisäksi EU:n ulkosuhdehallinnon kehittyminen. Voimavaroja keskitetään erityisesti niihin maihin ja alueisiin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys on Suomen kannalta kasvussa. Edustustoverkon kehittämistä tarkastellaan vuosittain. Uusia edustustoverkon muutoksia tullaan toimeenpanemaan myös vuoden 2013 aikana.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Ulkoasiainministeriön hallinnonalalla sitoudutaan hallitusohjelman mukaisesti edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa päätöksenteossa hallinnonalan erityispiirteet huomioon ottaen. Ministeriön periaatteena on sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen ministeriön toiminnassa, kuten rekrytoinneissa, hallinnonalan tehtäviin määrättäessä, johtajapolitiikassa ja palkkauksessa. Tasa-arvonäkökulma on otettu huomioon myös ulkoasiainhallinnon UE-korvauslainsäädännön perhepoliittisissa painotuksissa.

Uudessa hallitusohjelmassa ulkoasiainhallinnon kärkihankkeeksi on nimetty kauppapolitiikan taloudellisten ulkosuhteiden ohjelman vienninedistäminen. Kärkihankkeen tarkoituksena on edistää pk-yritysten ja naisryttäjäien asemaa.

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan määrärahoista noin 76 % on siirtomenoja, joiden vaikutukset sukupuolten asemaan riippuvat rahoituksen saajien päätöksistä. Kehityspolitiikassa edistetään läpileikkaavasti naisten ja tyttöjen oikeuksia sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus" kansallisen toimintaohjelman toimeenpanossa kiinnitetään huomiota naisten aseman vahvistamiseen ja osallistumiseen konfliktien ehkäisyyn, ratkaisemiseen ja rauhanrakentamiseen. Ohjelma tukee sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen vahvistamista hallitusohjelman linjausten mukaisesti. Vienninedistämisessä tarkoituksena on edistää pk-yritysten ja naisryttäjäien asemaa.

Hallinnonalan valtuudet momentteittain (milj. euroa)

		2012	2013
		varsinainen	varsinainen
		talousarvio	talousarvio
24.30.50	<i>Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle</i>		
	— kehitysyhteistyö- ja lähialueyhteistyövaltuus	168,19	168,19
	— kehitysyhteistyö- ja lähialueyhteistyövaltuus	100,00	100,00
24.30.66	<i>Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— kehitysyhteistyö- ja lähialueyhteistyövaltuus	505,34	1 248,91

24.90.67	<i>Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)</i> — sopimusvaltuus	0,50	-
----------	--	------	---

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2011—2013

	v. 2011 tilinpäätös 1000 €	v. 2012 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2013 esitys 1000 €	Muutos 2012—2013 1000 €	%
01. Ulkoasiainhallinto	224 889	222 105	224 754	2 649	1
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	201 966	200 064	201 833	1 769	1
21. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	247	478	794	316	66
29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	18 676	17 563	18 127	564	3
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	4 000	4 000	4 000	—	0
10. Kriisinhallinta	58 392	67 334	80 162	12 828	19
20. Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	40 247	49 982	62 802	12 820	26
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	18 145	17 352	17 360	8	0
(20.) Lähialueyhteistyö	16 000	6 000	—	-6 000	0
(66.) Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	16 000	6 000	—	-6 000	-100
(67.) Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin osakepääoman korotuksesta	—	—	—	—	0
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	860 923	893 684	902 594	8 910	1
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0	—	—	—	0
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	845 923	883 684	892 594	8 910	1
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	15 000	10 000	10 000	—	0
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	93 647	87 147	96 483	9 336	11
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 850	1 830	1 693	-137	-7
51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	37	39	39	—	0
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	90 768	83 778	90 051	6 273	7

67.	Kansainvälisen ilmastopi- muksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)	500	500	500	—	0
68.	Itämeren, Barentsin ja arkti- sen alueen yhteistyö (siirto- määräraha 3 v)	—	—	3 200	3 200	0
95.	Kurssivaihtelut (arviomäärä- raha)	491	1 000	1 000	—	0
	Yhteensä	1 253 851	1 276 270	1 303 993	27 723	2

Henkilöstön kokonaismäärä¹ 1 507 1 530 1 539

¹⁾ Hallinnonalalla arvioidaan olevan lisäksi kriisinhallinta- ja rauhanturvaoperaatioihin palkattua henkilöstöä vuonna 2013 noin 550/530 henkilötyövuotta, sekä ulkomaanedustuksen toimipisteisiin asemamaasta palkattua henkilöstöä vuonna 2013 noin 1 125 henkilötyövuotta.

01. Ulkoasiainhallinto

Selvitysosa:

Tuotokset ja laadunhallinta

- Hallinnonalan johtamista kehitetään tavoitteena toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden entistä järjestelmällisempi ohjaaminen ja arviointi. Vuonna 2013 jatketaan edelleen ministeriön tulosohjauksen ja suunnittelujärjestelmän kehittämistä.
- Suomen ulkoisen edustautumisen rakennetta ja toimintatapoja uudistetaan edelleen. Voimavarat keskitetään erityisesti niihin maihin ja alueisiin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys on Suomen kannalta kasvamassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tiiviin pohjoismaisen yhteistyön lisäksi EU:n ulkosuhdehallinnon kehittyminen sekä Suomi-talo/Team Finland –toimintamalli. Edustustustoverkon muutoksia toimeenpannaan myös vuoden 2013 aikana.
- Edustustojen tarjoamat kansalaispalvelut ovat edustustoja eniten työllistävä sisältötehtävä. Kansalaispalveluiden kehittämistä jatketaan kansalaispalvelustrategian linjausten pohjalta. Kansalaisten omaa vastuuta korostetaan. Laittoman maahantulon ja ihmiskaupan torjunnassa sekä kriisiasioissa hyödynnetään viranomaisten välistä yhteistyötä sekä pohjoismaisen ja EU-yhteistyön tuomia mahdollisuuksia.
- Kansalaisviestinnässä panostetaan verkkoviestintään ja sosiaaliseen mediaan. Ministeriön Eurooppatiedotuksen toiminta on keskitetty Helsinkiin ja Rovaniemen maakuntapisteesseen, jonka tehtävät on kytketty Suomen EU-arktiseen informaatiokeskushankkeeseen.

Toiminnallinen tehokkuus

- Osana ministeriön suunnittelujärjestelmää kehitetään toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden mittaamista ml. toimintolaskenta. Hallinnonalalla jatketaan valmisteluja valtionhallinnon yhteisiin talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin perustuvan tietojärjestelmän (Kieku) käyttöön ottamiseksi vuonna 2014.

- Ulkoasiainhallinnon tiedon hallinnan, ml. tietoarkkitehtuurimallit, kehittämistä jatketaan sähköistä asianhallintaa ja asiointipalveluja laajentamalla. Tietoturvallisuutta kehitetään kansainvälisten velvoitteiden asettamalta pohjalta Salve-hankkeessa. Verkkoviestinnän ja sosiaalisen median osuutta ministeriön ja edustustojen tiedonvälityksessä, ml. kriisiviestintä, lisätään.
- Ulkoministeriö tarkentaa valmius- ja tilanneorganisaatiotansa toimintavarmuuden turvaamiseksi monenlaisissa haastavissa tilanteissa.
- Suomi toimii myös turvallisuuden suhteen haasteellisissa asemamaissa, joissa länsimaihin, ja enenevässä määrin Pohjoismaihin, kohdistuva uhka on selkeästi kasvanut. Erityisesti panostetaan korkeauhkaisten toimintaympäristöjen edustustojen turvallisuuteen.
- Ulkoasiainministeriö hallinnoi kirjanpitoarvoltaan noin 265 milj. euron kiinteistöomaisuutta, jonka markkina-arvo on noin 436 milj. euroa. Vuonna 2013 jatketaan hallinnonalan kuntokartoitusohjelmaa sekä päivitetään kiinteistöstrategia Kotimaassa aloitetaan tilatehokkuuden parantamiseen tähtäävät hankkeet yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Tavoitteena on entistä parempi taloudellisuus, tehokkuus ja tuottavuus kiinteistöjen hallinnassa. Merkittävin vireillä olevista hankkeista on Suomen EU-edustuston ja Suomen Brysselin suurlähetystön yhteistoimitilahanke, joka valmistuu huhtikuun 2013 loppuun mennessä muuttoa varten.
- Suomen viisumitoimintojen kehittämistä jatketaan, erityisesti Suomen Venäjällä olevissa edustustoissa. Ministeriö ottaa Kouvolan viisumipalvelukeskuksessa käyttöön paikkariippumattoman viisumikäsittelyn sähköistämällä hakemuksiin liittyvät asiakirjat sekä uudistamalla ja tehostamalla sisäisiä toimintaprosesseja.
- Osana hallinnonalan vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman jatketaan ydintoimintojen läpikäyntiä ja priorisointia sekä tukitoimintojen kehittämistä, ml. toimintatapojen muutokset. Vuonna 2013 hallinnonalalta vähennetään 27 tehtävää.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

- Ulkoasiainhallinnon henkilöstöstrategian toimeenpanoa jatketaan. Erityistä huomiota kiinnitetään johtajapolitiikkaan.
- Palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan tavoitteena valtion yleislinjaukset huomioon ottava järjestelmä sekä tehtäväkiertoon soveltuvien soveltamiskäytänteiden luominen.
- Ministeriön toiminnan kehittämiseksi ja työn tuloksellisuuden edistämiseksi jatketaan työhyvinvoinnin valtavirtaistamista sekä kiinnitetään erityistä huomiota työsuojeluun. Työhyvinvoinnin arvioinnissa hyödynnetään mm. työtyytyväisyysbarometrin tuloksia.
- Osaamisen kehittäminen on osa ministeriön johtamisjärjestelmää. Tavoitteena on joustavasti muutoksiin reagoiva osaamisen kehittämisen tarjonta ja välineet. Työyhteisöjen omaa roolia osaamisen kehittämisessä vahvistetaan.

Ulkoasiainhallinnolle asetettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut

	2011 toteutuma	2012 ennakoitu	2013 tavoite
<i>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</i>			
Työtyytyväisyysbarometrin johtajuusindeksi	3,4	3,5	3,5
Työtyytyväisyysbarometrin osaamisen johtamisindeksi	3,5	3,6	3,6
Työhyvinvointi-indeksi	3,6	3,7	3,7
Työtyytyväisyysbarometrin vastausprosentti	UM 69% UE 48%	UM 75% UE 55%	UM 75% UE 60%

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 201 833 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kunniakonsulien menojen maksamiseen
- 2) valtion virastoille maksettavien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen
- 4) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

Selvitysosa:

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot vuonna 2012

	€
Ministeriö, 966 henkilötyövuotta	81 657 000
Toimintamenot	16 800 000
Henkilöstömenot	64 857 000
Edustustot, 92 toimipistettä, 573 henkilötyövuotta	84 122 000
<i>Eurooppa, 34 toimipistettä, 208 henkilötyövuotta</i>	<i>51 675 000</i>
Toimintamenot	28 973 000
Henkilöstömenot	22 702 000
<i>Itä, 7 toimipistettä, 83 henkilötyövuotta</i>	<i>-33 382 000</i>
Toimintamenot	-42 615 000
Henkilöstömenot	9 233 000
<i>Aasia ja Amerikka, 25 toimipistettä, 135 henkilötyövuotta</i>	<i>34 185 000</i>
Toimintamenot	18 054 000
Henkilöstömenot	16 131 000
<i>Afrikka ja Lähi-itä, 19 toimipistettä, 88 henkilötyövuotta</i>	<i>17 037 000</i>
Toimintamenot	9 664 000
Henkilöstömenot	7 370 000
<i>Pysyvät ja erityisedustustot, 6 toimipistettä, 59 henkilötyövuotta</i>	<i>14 607 000</i>
Toimintamenot	8 546 000

Henkilöstömenot	6 061 000
Hallinnonalan yhteiset menot	36 848 000
Tietohallinto	24 154 000
Kiinteistöhallinto	10 000 000
Turvallisuus	1 900 000
Yhteensä	201 833 000

Edustustojen henkilöstömenoissa on esitetty lähetetyn henkilökunnan peruspalkkojen lisäksi seuraavat ulkomaan edustautumisen korvaukset: paikallis-, puoliso- ja lapsikorvaus, olosuhdekorvaus, lasten koulutuskorvaukset, hautajais- ja tapaamismatkat, lähetetyn henkilöstön terveydenhuoltoon liittyvät korvaukset, varustauskorvaus sekä muuttoihin liittyvät korvaukset. Paikalta palkatun henkilöstön henkilöstömenot sisältyvät edustustojen toimintamenoihin.

Hallinnonalan julkisoikeudellisista suoritteista saamat tulot kertyvät pääasiassa edustustoista saatavista viisumituloista ja ne esitetään osana edustustojen toimintamenoja. Suurin osa tuloista kertyy Suomen Venäjän edustustojen viisumituloista.

Hallinnonalan yhteisillä menoilla katetaan vuoden mittaan ko. toimialojen menoja sekä ministeriössä että edustustoissa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2011 toteutuma	2012 varsinainen talousarvio	2013 esitys
Bruttomenot	249 591	249 061	269 394
Bruttotulot	50 232	48 997	67 561
Nettomenot	199 359	200 064	201 833
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	33 563		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	36 170		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2011 toteutuma	2012 varsinainen talousarvio	2013 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	46 596	45 700	63 997
— muut tuotot	-	-	-
Tuotot yhteensä			
— tästä toimintamomentille nettouuttamattomat tuotot	-	-	-
Tuotot yhteensä	46 596	45 700	63 997
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	12 213	14 858	20 582

— osuus yhteiskustannuksista	13 999	15 279	19 565
Kustannukset yhteensä	26 212	30 137	23 850
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	20 384	15 563	23 850
Kustannusvastaavuus, %	178	152	159
Hintatuki	-	-	-
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen	20 384	15 563	23 850

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina tuloina ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksusta annetun asetuksen (1353/2011) mukaiset tulot sekä edustustojen pankkitilien korkotulot.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteishankintojen lisääminen	-361
Toimintamenosäästö	-5 000
Julkisen hallinnon atk-menosäästö	-794
Palkkausten tarkistukset	3 790
Tietoturvan kehittäminen (Salve)	5 600
Muu muutos yhteensä	-454
Säästö matkamennoista	-1 000
Siirto momentille 28.30.03	-12
Yhteensä	1 769

2013 talousarvio	201 833 000
2012 II lisätalousarvio	1 945 000
2012 talousarvio	200 064 000
2011 tilinpäätös	201 966 000

21. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 794 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat.

2013 talousarvio	794 000
2012 talousarvio	478 000
2011 tilinpäätös	247 000

29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 127 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Arvonlisäverolain mukaan ministeriöiden kehitysyhteistyötä ja lähialueyhteistyötä varten kotimaasta ostamat palvelut ovat arvonlisäverollisia. Jotta arvonlisäverolla ei rasiteta Suomen kehitysyhteistyötä ja lähialueyhteistyötä arvonlisäveromenot budjetoidaan erikseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	764
Siirto momentille 24.90.68	-200
Yhteensä	564

2013 talousarvio	18 127 000
2012 talousarvio	17 563 000
2011 tilinpäätös	18 676 344

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

2013 talousarvio	4 000 000
2012 talousarvio	4 000 000
2011 tilinpäätös	4 000 000

10. Kriisinhallinta

Selvitysosa: Suomi on aktiivisesti mukana EU:n ja keskeisten kriisinhallintaa toteuttavien kansainvälisten järjestöjen työssä osallistuen toiminnan ja sen edellyttämien valmiuksien kehittämiseen. Suomi osallistuu kriisinhallintatehtäviin eri puolilla maailmaa painopistealueiden ollessa Afganistanissa, Libanonissa, Afrikassa ja Kosovossa. Suomen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisessa korostuu myös kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden ja oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Operaatio-osallistumisen ohella pyritään panostamaan lisääntyvästi kriisinhallinnan koulutusosaamisen viemiseen. Tavoitteena on vahvistaa kehittyvien maiden omaa kriisinhallintakykyä, erityisesti

Afrikassa. Siviilikriisinhallintaan osallistuminen on tarkoituksenmukaista keskittää niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen panostuksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta. Suurin osa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumisesta suuntautuu Euroopan unionin operaatioihin.

Sotilaallisiin ja siviilikriisinhallintatehtäviin palkattua henkilöstöä arvioidaan vuonna 2013 olevan noin 530 henkilöä.

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 62 802 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallinta-henkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen

2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin

3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen

4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu.

Käyttösuunnitelma

	€
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	239 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 318 000
05. Yhteiset menot	4 841 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EU-FOR/ALTHEA-operaatio)	866 000
08. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	15 225 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	22 248 000
10. Atalanta-operaation menot	3 597 000
11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	600 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	12 868 000
Yhteensä	62 802 000

Selvitysosa: Operaatioiden määrärahat on mitoitettu Suomen kriisinhallintajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan vuonna 2013. Näissä operaatioissa toimivan

henkilöstön määrän arvioidaan vuonna 2013 olevan noin 400 sotilasta. YK:n maksamat palkkausmenokorvaukset tuloutetaan momentille 12.24.99.

2013 talousarvio	62 802 000
2012 talousarvio	49 982 000
2011 tilinpäätös	40 246 515

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen
- 2) vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen
- 3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen
- 4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen
- 5) sellaisen rauhanvälittämistoiminnan ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu, menoihin.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Käyttösuunnitelma

		€
01.	Siviilikriisinhallinta	16 660 000
02.	Vaalitarkkailijat	300 000
03.	Rauhanvälittäminen	400 000
Yhteensä		17 360 000

Selvitysosa: Määräraha on mitoitettu siviilikriisinhallintatoimintaan osallistuvan 130 asiantuntijan mukaisesti ottaen huomioon ne siviilikriisinhallinnan operaatiot ja tukitoiminnot, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan erityisesti Euroopan unionin laajentuvien siviilikriisinhallintatehtävien myötä. Järjestöiltä saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset	8
Yhteensä	8

2013 talousarvio	17 360 000
2012 talousarvio	17 352 000
2011 tilinpäätös	18 145 173

(20.) Lähialueyhteistyö

Selvitysosa: Luku 24.20 ja sen momentti 66 esitetään poistettavaksi talousarviosta.

(66.) Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Luku 24.20 ja sen momentti 66 esitetään poistettavaksi talousarviosta.

2012 talousarvio	6 000 000
2011 tilinpäätös	16 000 000

(67.) Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin osakepääoman korotuksesta

2011 tilinpäätös —

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Selvitysosa: Kehityspolitiikka on olennainen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Suomen kehityspolitiikan päätavoitteena on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja ihmisarvoisen elämän turvaaminen kaikille YK:n vuosituhatjulistuksen kehitystavoitteiden mukaisesti. Lisäksi Suomi edistää köyhien aseman vahvistamista ja eriarvoisuuden vähentämistä. Köyhyyden poistamisen ohella kehityspolitiikalla autetaan löytämään ratkaisuja myös muihin globaaleihin haasteisiin. Suomen kehityspolitiikka ja -yhteistyö on ihmisoikeusperustaista. Tavoitteena on, että köyhimmätkin ihmiset tuntevat oikeutensa ja kykenevät toimimaan niiden puolesta.

Suomen kehityspolitiikan ja -yhteistyön painopisteinä ovat valtioneuvoston kehityspoliittisen toimenpideohjelman mukaan ihmisoikeuksia edistävä, demokraattinen ja vastuullinen yhteiskunta, osallistava ja työllistävä vihreä talous, luonnonvarojen kestävä hallinta ja ympäristönsuojelu sekä inhimillisen kehityksen tukeminen. Kehityspolitiikan ja -yhteistyön läpileikkaavina tavoitteina ovat sukupuolten välinen tasa-arvo, eriarvoisuuden vähentäminen ja ilmastokestävyys, joita edistetään valtavirtaistamalla, kohdennetuilla toimilla sekä poliittisella vaikuttamistyöllä.

Suomen kehitysyhteistyö perustuu kehitysmaiden määrittämiin kehitystarpeisiin, maiden omiin kehityssuunnitelmiin ja -tavoitteisiin ottaen huomioon myös muun avunantajayhteis-

työn toiminnan. Kehitysyhteistyön osapuolet ja toimijat ovat yhdessä vastuussa kehitystulosten saavuttamisesta.

Suomen kehityspolitiikkaa toteutetaan kahdenvälisesti, alueellisesti ja temaattisesti, EU-tasolla, monenkeskisesti sekä yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa Kaikki nämä kanavat muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden, jonka tuloksena Suomen kehityspolitiikan vaikuttavuus maatasolla syntyy. Humanitaarisen toiminnan tavoitteena on pelastaa ihmishenkiä, lievittää inhimillistä hätää ja ylläpitää ihmisarvoa kriisien aikana.

Kehitysyhteistyön laatua parannetaan kehittämällä tulosperustaista toimintatapaa kuten strategista suunnittelua. Yhteistyötä kohdennetaan sinne, missä Suomen tuki voi parhaiten edesauttaa kumppanimaiden kehitystulosten saavuttamista. Suomen toiminnan painopiste on Afrikan ja Aasian vähiten kehittyneissä maissa. Yhteistyötä keskitetään pitkäaikaisiin kumppanuuksiin, jotta voidaan vähentää pirstaloitumista sekä rahoituksen että työn osalta.

Hallitus tavoittelee määrärahakehitystä, jonka puitteissa 0,7 prosentin määrärahataso BKTL:sta voidaan saavuttaa. Vuoden 2013 kehitysyhteistyömäärärahojen tasoksi on talousarvioesityksessä arvioitu noin 0,54 % BKTL:sta. Tämä merkitsee noin 6 miljoonan euron menojen laskua vuodesta 2012, mikä on seurausta varsinaisen kehitysyhteistyön ulkopuolisten ODA-kelpoisten menoerien arvion pienenemisestä.

Hallitusohjelman mukaisesti vuosina 2013–2014 varsinainen kehitysyhteistyön määräraha jäädytetään vuoden 2012 määrärahan tasolle. Hallituskauden puolivälissä ohjataan päästöoikeuksien huutokaupasta saatuja tuloja ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Tässä yhteydessä tavoitteena on kehitysyhteistyön BKTL-osuuden nousu hallituskaudella. Päästöoikeuksien huutokaupoista valtiolle kertyneitä tuloja saa kehyksen estämättä käyttää kertaluonteisiin ilmastotoimien ja kehitysyhteistyön menoihin. Suomi on sitoutunut kaikkein köyhimpien maiden (LDC-maat) saaman tuen osuuden säilyttämiseen vähintään 0,15 prosentissa BKTL:sta rahoituksen noustessa kohti 0,7 %:a. Nämä tavoitteet otetaan huomioon kahdenvälisen ja alueellisen kehitysyhteistyön suunnittelussa ja niiden saavuttamista seurataan säännöllisesti.

Kööpenhaminan ilmastopuitesopimuksen (UNFCCC) 15. osapuolikokouksessa vuonna 2009 Suomi sitoutui osana EU:n lyhyen aikavälin rahoituslupausta 110 milj. euron osuuteen vuosien 2010–2012 aikana. Tämän lisäksi Cancunin (2010) päätösten mukaan teollisuusmaiden tavoitteena on saada aikaan 100 miljardin USD vuotuinen rahoitusvirta kehitysmaiden ilmastotoimiin vuoteen 2020 mennessä. Tämä summa koostuu teollisuus- ja kehitysmaiden yksityisestä ja julkisesta rahoituksesta sekä innovatiivisista rahoituslähteistä. Pitkän aikavälin julkisen ilmastorahoituksen volyymin tai taakanjaosta ei ole vielä sovittu, joten Suomen maksuosuutta ei tiedetä, mutta vuonna 2009 tehtyjen arvioiden mukaan Suomen vuotuinen budjettirahoitteinen maksuosuus olisi 70–200 miljoonan euron välillä. Suomen tulee siis edelleen kasvattaa ilmastorahoituksen tasoa ja lyhyellä tähtäimellä tason tulee vähintään pysyä saavutetulla tasolla. Vuoden 2013 talousarvioesityksessä arvioitu Suomen ilmastorahoituksen osuus varsinaisen kehitysyhteistyön momentilla on noin 64 miljoonaa euroa.

Tuloksellisuus, vaikuttavuus ja johdonmukaisuus

Suomen kehityspolitiikan tavoitteiden saavuttaminen näkyy muutoksina ja kehityksenä yhteistyömaissa ja maailmanlaajuisesti. Suomen tuki on osa kansainvälisen yhteisön ja kumppanimaan yhteistä panosta ja sillä myötävaikutetaan kehitykseen. Suomi on sitoutunut Pariisin julistuksen ja sitä tukevan Accran toimintaohjelman sekä Busanin loppuasiakirjan periaatteisiin, jotka tähtäävät kehitysyhteistyön toimintatapojen kehittämiseen kehitystulosten vahvistamiseksi.

Suomi osallistuu kansainväliseen tuloksellisuusyhteistyöhön erityisesti Busanin kehitystuloksellisuutta käsitelleessä korkean tason foorumissa (2011) perustetun globaalien kumppanuuden, OECD:n ja EU:n puitteissa. Suomi pyrkii ohjaamaan tuloksellisuuden sisältötyötä sellaisiin aihealueisiin, joilla on lisäarvoa maatason tuloksellisuuden edistämiseksi, oli kyse sitten Suomen, EU:n tai muiden avunantajien toiminnasta. Johtokuntatyöskentelyssä ja muussa vaikuttamistoiminnassaan Suomi yhdessä muiden samanmielisten maiden kanssa pyrkii aktiivisesti edistämään YK-järjestelmän uudistamista ja YK-järjestöjen sekä Maailmanpankin ja alueellisten kehityspankkien toiminnan tehokkuutta.

Köyhyyden vähentäminen ja kestävä kehitys edistäminen ovat moniulotteisia haasteita, eikä kehityksen eri ulottuvuuksien vaikuttamiselle ole olemassa yksiselitteisiä mittareita. Kansallisella tasolla ulkoasiainministeriö tekee kuitenkin jatkuvaa kehittämistyötä Suomen kehitysyhteistyön tuloksellisuuden vahvistamiseksi muun muassa tarkentamalla ohjeistoja sekä järjestämällä koulutusta. Kansallisessa toimintatapojen kehittämistyössä keskitytään vahvistamaan hanke- ja ohjelmayhteistyön tuloksellisuutta maatasolla. Suomen prioriteetteja ovat kumppanimaiden omien hallintojärjestelmien käytön edistäminen, kehitysrahoituksen läpinäkyvyyden sekä ennakoitavuuden parantaminen ja avunantajien välisen työnjaon kehittäminen. Tuloksellisuustyö tapahtuu paljolti kumppanimaatasolla ja Suomen suurlähetystöt kumppanimaissa ovat tässä keskeisessä roolissa.

Ulkoasiainministeriön alueosastoilla on keskeinen vastuu hankkeidensa ja ohjelmiansa evaluoinnista ja tarkastuksesta. Kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä vastaavan alivaltiosihteerin alaisuudessa toimiva kehitysyhteistyön evaluointi toimeenpanee laajojen kokonaisuuksien evaluointeja. Evaluoinneissa Suomi noudattaa OECD:n kehitysapukomitea DAC:n periaatteita.

Kansallisessa seurannassa eduskunnan merkitys on keskeinen. Ulkoasiainministeriö toimittaa eduskunnalle vuosittain kehityspolitiikkaa ja -yhteistyötä koskevan kertomuksen, jossa raportoidaan toteutuneesta toiminnasta ja esitetään tulevaisuuteen suuntaavia tavoitteita. Valtioneuvoston asettama neuvonantava elin kehityspoliittinen toimikunta arvioi muun muassa kehitysyhteistyötoiminnan laatua ja vaikuttavuutta sekä seuraa julkisten kehitysyhteistyömäärärahojen tasoa.

Kansainvälisellä tasolla kehitysyhteistyön seuranta ja raportointi tapahtuu pääosin OECD:n kehitysapukomitea DAC:issa. OECD/DAC:ilta Suomi saa myös palautetta kehitysapukomitean suorittamista neljän vuoden välein laadittavista vertaisarvioista, joista uusin on vuodelta 2012. DAC-raportoinnissa seurataan myös kehityspolitiikan läpileikkaavia teemoja koskevien

politiikkatavoitteiden toteutumista. Suomi on sitoutunut YK:n vuosituhattavoitteiden edistymisen seurantaan, joka perustuu maakohtaisesti kerättyyn seurantatietoon.

Kehityspoliittinen johdonmukaisuus toteutuu, kun kaikkien köyhyyden poistamisen ja kestävä kehityksen kannalta merkittävien politiikka-alojen linjaukset ja toiminta tukevat kansainvälisten kehitystavoitteiden saavuttamista. Periaate merkitsee velvollisuuksia myös teollistuneille maille (mm. kauppa-, maatalous- ja ilmastopolitiikka, kestävät tuotanto- ja kulutustavat). Suomi on sitoutunut kehitystä tukevaan politiikkajohdonmukaisuuteen ja edistää sen toteutumista omassa kansallisessa toiminnassaan sekä suhteessa muihin avunan-tajiin ja kumppanimaihin. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi edistää johdonmukaisuutta aktiivisesti EU:ssa. Suomi myös toimeenpanee OECD:n asiasta tekemiä suosituksia.

OECD/DAC:in tilastoinnissa seurataan ilmatorahoitushankkeita laadullisilla mittareita (*Rio marker*) koskien ilmastonmuutoksen hillintää (*mitigaatio*) ja ilmastonmuutokseen sopeutumista (*adaptaatio*). Ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävien hankkeiden tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä. Ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävillä hankkeilla parannetaan maiden edellytyksiä mukautua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin negatiivisiin vaikutuksiin. Ilmatorahoitusmittareilla luokitellaan kehitysyhteistyöhankkeita sen mukaan, ovatko ne hankkeen päätavoite tai merkittävä osatavoite. Päätavoitteella tarkoitetaan sitä, että hanke ei toteudu lainkaan, jos tavoite jätetään pois. Osatavoite on kirjattu hankedokumenttiin yhdeksi hankkeen tavoitteeksi. Suomi hyödyntää ilmastohankkeiden suunnittelussa ja seurannassa näitä mittareita.

Monenkeskistä kehitysyhteistyötä tullaan toteuttamaan kehityspoliittisen toimenpideohjelman mukaan tavoitteellisesti ja strategisesti. Yhteistyöstä tehdään strateginen analyysi ja vaikuttamistyötä terävöitetään keskittymällä rajallisiin kokonaisuuksiin. Monenkeskisten järjestöjen arvioinnissa Suomi on hyödyntänyt muun muassa OECD/DAC:n, MOPAN-verkoston (Multilateral Organizations Performance Assessment Network) ja Pariisin julistuksen toimeenpanon seurantamekanismin tuottamaa aineistoa samoin kuin organisaatioiden sisäisten arviointien tuloksia. Suomi on aktiivisesti osallistunut monenkeskisten organisaatioiden arviointiprosesseihin.

Julkisen kehitysavun määrärahat ja maksatukset (milj. euroa) sekä maksatusten %-osuus BKTL:sta

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Määrärahat yhteensä	600,1	670,8	746,1	830,4	915,6	965,6	1 073,8	1 124,0
Maksatukset	721,8	658,6	711,1	789,7	923,6	1 007,6	1 012,7	
%-osuus BKTL:sta	0,46	0,39	0,40	0,43	0,54	0,55	0,52	

Valtion kehitysyhteistyöhön kohdistettavat määrärahat vuonna 2013 hallinnonaloittain (1 000 euroa)

Ulkoasiainministeriön hallinnonalalla momentilla 24.30.66	879 384
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muilla momenteilla	111 066
Sisäasiainministeriön hallinnonalalla	25 617
Valtiovarainministeriön hallinnonalalla	96 060
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla	1 762

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla	212
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla	1 216
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla	1 280
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla	1 504
Ympäristöministeriön hallinnonalalla	203
Yhteensä	1 118 304

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 168 187 926 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

2013 talousarvio   —
2011 tilinpäätös   —

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 892 594 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) käyttösuunnitelmassa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen
- 3) humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä kyseisen maan apupyynnön pohjautuen ja vain mikäli valtioneuvosto niin päättää
- 4) Finnfundin toteuttamaan erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen
- 5) ministeriön ja Norjan ulkoministeriön, Luxemburgin ulkoministeriön, Saksan kehitysyhteistyöviraston (GIZ), Alankomaiden ulkoministeriön ja Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen.

Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Käyttösuunnitelma

	€
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	261 591 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹	289 280 000
3. Euroopan kehitysrahasto	57 894 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	61 203 000
5. Humanitaarinen apu	84 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	9 826 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 600 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukseen (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	107 800 000
9. Korkotuki-instrumentti	18 400 000
Yhteensä	892 594 000

¹⁾ Sisältää 810 000 euroa ministeriön ja Norjan ulkoministeriön yhteistoimintahankkeen menoja, 250 000 euroa ministeriön ja Luxemburgin ulkoministeriön yhteistoimintahankkeen menoja, 50 000 euroa ministeriön ja Saksan kehitysyhteistyöviraston (GIZ) yhteistoimintahankkeen menoja, 200 000 euroa ministeriön ja Alankomaiden ulkoministeriön yhteistoimintahankkeiden menoja sekä 11 900 000 euroa ministeriön ja Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja.

Valtuus

Vuoden 2013 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 1 248 911 000 euroa ja hyväksyä enintään 90 000 000 euron arvosta Finnveran takaamia korkotukiluottoja, joille voidaan myöntää enintään 35 000 000 euroa valtion tukea. Tästä tuesta enintään 20 000 000 euroa saa kohdistua vuoden 2013 jälkeen.

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen

	€
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	341 850 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	199 946 000
3. Euroopan kehitysrahasto	516 470 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	55 495 000
5. Humanitaarinen apu	6 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	1 350 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukseen (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	107 800 000
9. Korkotuki-instrumentti	20 000 000
Yhteensä	1 248 911 000

*Selvitysosa:***Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)**

	2013	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2013 lähtien
Kehitysyhteistyövaltuus						
Ennen vuotta 2013 tehdyt sitoumukset	658 983	540 936	349 843	279 894	297 571	2 127 227
Vuoden 2013 sitoumukset		139 485	168 576	189 040	751 810	1 248 911
Menot yhteensä	658 983	680 421	518 419	468 934	1 049 381	3 376 138

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 261 591 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 341 850 000 euroa.

Tuki kohdennetaan YK:n alaisille järjestöille, ohjelmille ja rahastoille, kansainvälisille ja alueellisille kehitysrahoituslaitoksille yleisavustuksina, jäsenmaksuina ja maksuosuuksina, kumppanuushankkeisiin ja temaattisena tukena.- Tukea ohjataan kehityspoliittisen toimenpideohjelman painopisteiden mukaisesti, jonka myötä Suomi vahvistaa panostusta monenkeskisiin järjestöihin ja kehitysrahoituslaitoksiin toimien niissä tavoitteellisesti ja strategisesti.

Monenkeskisen kehitysyhteistyön jakosuunnitelma (1 000 euroa, arvio)

YK-järjestöt	114 722
YK:n kehitysohjelma (UNDP)	22 000
YK:n lastenrahasto (UNICEF)	19 200
YK:n väestörahoisto (UNFPA)	33 550
Muut	39 972
Maailmanpankkiryhmä	77 100
Kansainvälinen kehitysjärjestö (IDA)	64 710
Velkahelpotusohjelmat (HIPC, MDRI)	10 040
Maailmanpankin kumppanuusohjelmat	2 350
Alueelliset kehitysrahoituslaitokset	43 399
Afrikan kehitys pankki (AfDB) ja Afrikan kehitysrahasto (AfDF)	35 849
Aasian kehitys pankki (ADB) ja Aasian kehitysrahasto (AfDF)	7 050
Latinalaisen Amerikan kehitys pankin (IDB), pääomankorotus	500
Muut monenkeskiset järjestöt	26 170
Maailmanlaajuinen ympäristörahoisto (GEF)	13 650
Muut	12 520
Jakamaton	200
Yhteensä	261 591

Monenkeskisen kehitysyhteistyön myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakosuunnitelma (1 000 euroa, arvio)

YK-järjestöt	32 200
Muut	32 200
Maailmanpankkiryhmä	208 850
Kansainvälinen kehitysjärjestö (IDA)	204 800

Maailmanpankkiryhmän kumppanuusohjelmat	4 050
Alueelliset kehitysrahoituslaitokset	100 800
Afrikan kehitys pankki (AfDB) ja Afrikan kehitysrahasto (AfDF)	100 800
Muut monenkeskiset järjestöt	-
Jakamaton	-
Yhteensä	341 850

2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 289 280 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 199 946 000 euroa.

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön jakosuunnitelma (1 000 euroa, arvio)

Afrikka ja Lähi-itä	176 160
Pitkäaikaiset yhteistyömaat	101 280
Etiopia	16 000
Kenia	15 027
Tansania	26 923
Mosambik	26 570
Sambia	16 760
Hauraat valtiot	14 160
Etelä-Sudan	6 000
Palestiinalaisalueet	8 160
Afrikan alueellinen ja temaattinen yhteistyö	40 820
Lähi-Itä ja Pohjois-Afrikka	5 900
Itä- ja Länsi-Afrikka	12 150
Eteläinen Afrikka	22 770
Paikallinen yhteistyö	7 540
Lähi-Itä ja Pohjois-Afrikka	940
Itä- ja Länsi-Afrikka	2 700
Eteläinen Afrikka	3 900
Yhteistoimintahankkeen DFIDn osuus	11 900
Yhteistoimintahankkeen Norjan ulkoministeriön osuus	460
Aasia	75 510
Pitkäaikaiset yhteistyömaat	29 270
Nepal	19 570
Vietnam	9 700
Haurat valtiot	16 500
Afganistan	16 500
Alueellinen ja temaattinen yhteistyö	27 640
Mekongin alueellinen ja temaattinen yhteistyö	21 140
Muu alueellinen ja temaattinen yhteistyö	6 500
Paikallinen yhteistyö	2 100
Latinalainen Amerikka	21 260
Nicaragua	1 250
Alueellinen ja temaattinen yhteistyö	17 830
Andien alueellinen yhteistyö	8 600
Keski-Amerikan alueellinen yhteistyö	5 470
Muu alueellinen ja temaattinen yhteistyö	3 760
Paikallinen yhteistyö	1 330
Yhteistoimintahankkeen	350
Yhteistoimintahankkeen Alankomaiden ulkoministeriön osuus	200

Yhteistoimintahankkeen Luxemburgin ulkoministeriön osuus	250
Yhteistoimintahankkeen Saksan kehitysyhteistyöviraston osuus	50
Länsi-Balkan	4 250
Länsi-Balkan	3 670
Paikallinen yhteistyö	580
Itä-Eurooppa ja Keski-Aasia	12 100
Itä-Eurooppa ja Keski-Aasia	10 200
Paikallinen yhteistyö	1 900
Jakamaton	0
Yhteensä	289 280

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakosuunnitelma (1 000 euroa, arvio)

Afrikka ja Lähi-itä	105 481
Pitkäaikaiset yhteistyömaat	61 896
Etiopia	15 500
Mosambik	22 000
Sambia	24 396
Hauraat valtiot	17 000
Palestiinalaisalueet	17 000
Afrikan alueellinen ja temaattinen yhteistyö	26 585
Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka	1 350
Eteläinen Afrikka	25 235
Paikallinen yhteistyö	-
Aasia	73 475
Pitkäaikaiset yhteistyömaat	17 300
Nepal	15 100
Vietnam	2 200
Hauraat valtiot	38 600
Afganistan	38 600
Alueellinen ja temaattinen yhteistyö	17 575
Mekongin alueellinen ja temaattinen yhteistyö	15 075
Muu alueellinen ja temaattinen yhteistyö	2 500
Paikallinen yhteistyö	-
Latinalainen Amerikka	5 540
Nicaragua	2 000
Alueellinen ja temaattinen yhteistyö	3 540
Andien alueellinen yhteistyö	3 540
Paikallinen yhteistyö	-
Länsi-Balkan	3 450
Länsi-Balkan	3 450
Paikallinen yhteistyö	-
Itä-Eurooppa ja Keski-Aasia	12 000
Itä-Eurooppa ja Keski-Aasia	12 000
Paikallinen yhteistyö	-

Jakamaton	-
Yhteensä	199 946

Maa- ja aluekohtaisen kehitysyhteistyön lähtökohtana ovat yhteistyökumppanien kehityssuunnitelmat ja köyhyyden vähentämistä varten. Suomen tuki kohdistetaan kehityspoliittisen ohjelman painopisteiden mukaisesti tavoitteena köyhyyden poistaminen ja ihmisarvoisen elämän turvaaminen kaikille YK:n vuosituhatjulistuksen kehitystavoitteiden mukaisesti eri kahdenkeskisen yhteistyön muotoja monipuolisesti ja toisiaan täydentäen. Hauraiden valtioiden erityistarpeet huomioidaan tukemalla niitä kohti rauhaa ja kehitystä. Tukea ohjataan myös alueelliseen yhteistyöhön. Käyttösuunnitelmakohdalle osoitettuja määrätahoja käytetään edustustoissa paikallisen yhteistyön hankkeisiin.

3. Euroopan kehitysrahasto

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja määrärahoja 57 894 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 516 470 000.

Tuki kohdennetaan EU:n ja AKT-maiden (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren -maiden) väliin kehitys- ja muuhun yhteistyöhön Eurooppalaisen kehityspoliittisen konsensuksen ja Cotonou-kumppanuussopimuksen linjausten mukaisesti, sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen merentakaisien maiden ja alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Cotonoun sopimukseen perustuva kehitys- ja muu yhteistyö AKT-maille rahoitetaan Euroopan Kehitysrahastosta (European Development Fund, EKR).

4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 61 203 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 55 495 000 euroa. Tukea kohdennetaan YK:n alaisten järjestöjen, ohjelmien ja rahastojen sekä kehitysrahoituslaitosten alaisiin temaattisiin ohjelmiin. Käyttösuunnitelmakohdan jakamatonta määrärahaa tullaan kohdentamaan demokratiatukea koskeviin hankkeisiin. Tukea kohdennetaan myös humanitaariseen miinatoimintaan.

Käyttösuunnitelmakohdalla voidaan myöntää tukea myös Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen (CIMO) hallinnoimiin korkeakoulujen vaihto-ohjelmaan (North South South) ja korkea-asteen oppilaitosten kapasiteetin vahvistamisen tukiohjelmaan yhteensä enintään 5 700 000 euroa.

5. Humanitaarinen apu

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 84 000 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 6 000 000 euroa.

Tuki kohdennetaan tarvelähtöisesti katastrofien, kriisien ja aseellisten konfliktien uhreille puolueettomuuden, tasapuolisuuden ja humanisuuden periaatteita noudattaen. Humanitaarisen avun tavoitteena on ihmishenkien pelastaminen, ihmisten hädän lievittäminen ja kaikkein

heikoimmassa asemassa olevien auttaminen. Humanitaarinen apu ohjataan kansainvälisten ja kotimaisten humanitaaristen avustusjärjestöjen kautta.

Humanitaarisesta avusta rahoitetaan myös keskeisten kansainvälisten humanitaaristen järjestöjen yleisavustukset, joita ovat: YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR), YK:n Palestiinan pakolaisten avustusjärjestö (UNRWA), YK:n humanitaarisen avun koordinaatioyksikkö (OCHA), YK:n kansainvälinen strategia tuhojen vähentämiseksi (UNISDR) ja YK:n keskitetty hätäapurahasto (CERF). Humanitaarisesta avusta rahoitetaan Punaisen Ristin Kansainvälistä Komiteaa (ICRC), jolle esitetään yhteensä 6 000 000 euroa myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille.

Humanitaarisen avun tuloksellisuutta seurataan humanitaarista apua antavien avustusjärjestöjen omien tuloksellisuutta arvioivien tunnuslukujen avulla.

6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 9 826 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 1 350 000 euroa.

Määrärahat kohdennetaan seuraaviin käyttötarkoituksiin: kehityspoliittinen suunnittelu- ja tutkimustoiminta, kehitysyhteistyön henkilöstön koulutus- ja valmennustoiminta, kehitysviestintä ja kehityskasvatus, vapaaehtoisrahoitus OECD:n kehitysapukomitean alaiseen työhön sekä kehitysyhteistyön tietojärjestelmien ja muun kehitysyhteistyöhallinnon kehittämiseen. Käyttösuunnitelmakohdalta voidaan myöntää Suomen Akatemian hallinnoimaan kehitystutkimukseen määrärahaa enintään 2 950 000 euroa.

7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 2 600 000 euroa.

Määrärahat kohdennetaan kehitysyhteistyön sisällön, laadun ja hallinnollisten toimintatapojen sekä varainkäytön tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vahvistamiseksi.

8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 107 800 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 107 800 000 euroa.

Tuesta noin 70 % kohdennetaan kumppanuusjärjestöjen kautta ja loput muiden kansalaisjärjestöjen kautta. Tuki kehitysyhteistyötiedotukselle on tarkoitettu kansalaisjärjestöjen Suomessa tapahtuvaan viestintään ja kehityskasvatukseen. Lisäksi tukea voidaan myöntää kansainvälisille kansalaisjärjestöille (INGOt) ja EU-rahoitteisten hankkeiden kansallisiin osuuksiin. Suomen Unicefille, Suomen UN Womenille ja Suomen Pakolaisavulle voidaan myöntää harkinnanvaraista tukea niiden kotimaassa harjoittamaan toimintaan enintään yhteensä 850 000 euroa vuonna 2013. Kumppanijärjestöjen toiminnan tuloksellisuutta seurataan järjestöjen kehittämien vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioivien tunnuslukujen pohjalta. Järjestöt raportoivat avun tuloksista ja tuotoksista. Kehitysyhteistyötuen käytön oikeellisuuden ja tulokselli-

suuden seuranta perustuu vakiintuneisiin kansalaisjärjestöjen ja ministeriön välillä sovittuihin laadunvarmistuskäytäntöihin.

Käyttösuunnitelmakohdalta voidaan myöntää harkinnanvaraista tukea DEMO ry:n harjoittamaan kehitysmaiden demokratiakehitystä edistävään toimintaan enintään 800 000 euroa sekä myöntö- ja sopimusvaltuuksia enintään yhteensä 1 600 000 euroa vuoden 2013 jälkeisille vuosille.

9. Korkotuki-instrumentti

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 18 400 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2013 jälkeisille vuosille yhteensä 20 000 000 euroa. Lisäksi ehdotetaan, että uusia korkotukiluottoja saa vuonna 2013 hyväksyä enintään 90 000 000 euron edestä.

Valtioneuvoston Suomen kehityspoliittisessa toimenpideohjelmassa on päätetty, että korkotukiluotot korvataan muilla yksityiden sektorin yhteistyömuodoilla. Tämän johdosta uusia hankkeita ei oteta valmisteluun. Koska hankkeiden valmisteluprosessi on pitkä ja kustannuksista vastaa kumppanimaa ja/tai vientiyritys, valikoitujen pitkälle valmistelussa ehtineiden hankkeiden valmistelua kuitenkin jatketaan.

Määrärahat kohdennetaan tukemaan kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä OECD:n vientiluottoja ja korkotukiluottoja koskevan niin sanotun konsensussopimuksen mukaisesti. Kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista on säädetty Suomen laissa (1114/2000).

Määrärahaa käytetään myös myönnettyjen luottojen käytön seurantaan ja valvontaan sekä uusien hanke-esitysten valmisteluun ja arviointiin sekä hankkeisiin liittyvään teknisen avun tukemiseen.

Yhteistoimintahankkeista saatavat tulot on merkitty momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteistoimintahankkeiden menot	8 910
Yhteensä	8 910

2013 talousarvio	892 594 000
2012 II lisätalousarvio	9 311 000
2012 talousarvio	883 684 000
2011 tilinpäätös	845 923 000

88. *Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

2013 talousarvio	10 000 000
2012 II lisätalousarvio	5 000 000
2012 talousarvio	10 000 000
2011 tilinpäätös	14 999 950

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

Selvitysosa:

Kiotoon joustomekanismit

Tavoitteena on vahvistaa Suomen toimintaa kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa, mihin pyritään mm. toteuttamalla Kiotoon pöytäkirjan joustomekanismeja kehitys- ja muissa maissa. Ulkoasiainministeriö huolehtii ns. puhtaan kehityksen mekanismin kautta hankittavista päästövähenemistä hallituksen energia- ja ilmastopoliittisen strategian mukaisesti.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö

Hallitusohjelman mukaisesti Suomi tehostaa toimintaansa pohjoisilla alueilla tehtävässä alueellisessa yhteistyössä. Toiminnassa painotetaan ensisijaisesti pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa sekä monenvälistä yhteistyötä pohjoisissa alueneuvostoissa, kuten Itämeren valtioiden neuvostossa, Barentsin euroarktisen neuvostossa ja Arktisessa neuvostossa. Lisäksi tuetaan hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa edistämällä yhteistyömuotojen kehittämistä Venäjän kanssa.

Pohjoisen ulottuvuuden tavoitteita ovat mm. ympäristönsuojelu, terveyden edistäminen ja taloudellisen kehityksen edellytysten turvaaminen. Lisäksi alueellista yhteistyötä ohjaavat EU:n Itämeri-strategian ja Suomen arktisen strategian tavoitteet.

50. *Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 1 693 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhteisöille.

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 249 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa.

Käyttösuunnitelma

	€
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	509 000
Suomen YK-liitto	300 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	75 000
Saamelaisneuvosto	75 000
Etyjin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	30 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	65 000
Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU	100 000
Suomen Atlantti-seura	94 000
Crisis Management Initiative ry	410 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat järjestöt	35 000
Yhteensä	1 693 000

*Selvitysosa:***Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Etyjin toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	-15
Suomen Atlantti-seura	-6
Crisis Management Initiative ry	-34
Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU	-6
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	-5
Suomen YK-liitto	-15
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	-6
Kuurojen liitto	-50
Yhteensä	-137

2013 talousarvio	1 693 000
2012 talousarvio	1 830 000
2011 tilinpäätös	1 850 364

51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) konsulipalvelulain mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin

3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

2013 talousarvio	39 000
2012 talousarvio	39 000
2011 tilinpäätös	36 840

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 90 051 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

*Selvitysosa:***Määrärahan arvioitu käyttö**

	€
Maksuosuus Pohjoismaiden ministerineuvoston talousarvioon	24 431 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	12 439 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	30 934 000
Maksuosuus YK:n päämajan peruskorjaukseen (CMP)	1 555 000
Maksuosuudet muille YK:n alaisille järjestöille ja rahastoille	3 029 000
Kemiallisen aseiden kieltojärjestön jäsenmaksu (OPCW)	385 000
Euroopan Neuvoston jäsenmaksut	3 518 000
OECD:n jäsenmaksu	2 363 000
WTO:n jäsenmaksu	1 018 000
Maksuosuudet Etyjin talousarvioihin	3 885 000
Ydinkoekieltosopimus; Suomen maksuosuus valmistelukomitean kustannuksista	560 000
Muut jäsenmaksut	5 934 000
Yhteensä	90 051 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomen osuus YK:m sotarikostuomioistuimelle	149
Suomen osuus YK:n talousarvioon	1 608
Valuuttakurssivaikutus	3 430
WTO:n jäsenmaksu	50
Suomen maksuosuus Pohjoismaiden ministerineuvoston talousarvioon	1 036
Yhteensä	6 273

2013 talousarvio	90 051 000
2012 talousarvio	83 778 000
2011 tilinpäätös	90 768 000

67. Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisen ilmastopimuksen alaiseen yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa ja
- 2) Suomen Kioton joustomekanismeja koskevan koeohjelman ja sen hankkeiden kustannuksiin.

Selvitysosa: Energia- ja ilmastopoliittisen strategian mukaisesti ulkoasiainministeriö huolehtii ns. puhtaan mekanismin kautta hankittavista päästövähennyksistä. Koeohjelman kustannusten osalta määrärahat osoitetaan ulkoasiainministeriölle. Koeohjelman kustannuksiin kuuluu myös eräitä ns. yhteistoteutushankkeisiin kuuluvia kustannuksia.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2013	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2013 lähtien
Sopimusvaltuus						
Ennen vuotta 2013 tehdyt sitoumukset	305	305	73	0	0	683
Menot yhteensä	305	305	73	0	0	683

2013 talousarvio 500 000
 2012 talousarvio 500 000
 2011 tilinpäätös 500 000

68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa tukeviin hankkeisiin
- 2) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisiin hankkeisiin
- 3) hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa tukeviin hankkeisiin
- 4) kansainvälisten rahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen
- 5) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen
- 6) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen
- 7) vuonna 2011 tai aikaisemmin myönnettyjen lähialueyhteistyövaltuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Selvitysosa: Edistetään mm. pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksien kautta kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomelle tärkeisiin monenvälisiin hankkeisiin lähialueilla.

Edistetään Suomen aktiivisempaa osallistumista Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhankkeisiin.

Määrärahan arvioitu käyttö

	€
Itämeren alueen ja pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö	1 706 000
Arktisen ja Barentsin alueen yhteistyö	640 000
Venäjä-toimintaohjelman toimeenpano	640 000
Muut	214 000
Yhteensä	3 200 000

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2013	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2013 lähtien
Lähialueyhteistyövaltuus						
Ennen vuotta 2012 tehdyt sitoumukset	396					396
Lähialueyhteistyövaltuus yhteensä	396					396
Menot yhteensä	396					396

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Uusi momentti	3 000
Siirto momentilta 24.01.29	200
Yhteensä	3 200

2013 talousarvio 3 200 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkoasiainministeriön vahvistamien tilikurssien ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen

2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

2013 talousarvio	1 000 000
2012 talousarvio	1 000 000
2011 tilinpäätös	491 378